

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. balandžio 26 d.*

„Ieškinys dėl panaikinimo – Direktyva (ES) 2019/790 – 17 straipsnio 4 dalies b punktas ir c punkto pabaiga – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnis ir 17 straipsnio 2 dalis – Saviraiškos ir informacijos laisvė – Intelektinės nuosavybės apsauga – Turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams nustatyti įpareigojimai – Paslaugų naudotojų įkelto turinio automatinė išankstinė kontrolė (filtravimas)“

Byloje C-401/19

dėl 2019 m. gegužės 24 d. pagal SESV 263 straipsnį pareikšto ieškinio dėl panaikinimo

Lenkijos Respublika, atstovaujama B. Majczyna, M. Wiącek ir J. Sawicka, padedamų eksperto J. Barski,

ieškovė,

prieš

Europos Parlamentą, atstovaujamą D. Warin, S. Alonso de León ir W. D. Kuzmienko,

ir

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą M. Alver, F. Florindo Gijón ir D. Kornilaki,

atsakoves,

palaikomas

Ispanijos Karalystės, iš pradžių atstovaujamos S. Centeno Huerta ir J. Rodríguez de la Rúa Puig, vėliau J. Rodríguez de la Rúa Puig,

Prancūzijos Respublikos, atstovaujamos A.-L. Desjonquères ir A. Daniel,

Portugalijos Respublikos, iš pradžių atstovaujamos M. A. Capela de Carvalho Galaz Pimenta, P. Barros da Costa, P. Salvação Barreto ir L. Inez Fernandes, vėliau M. A. Capela de Carvalho Galaz Pimenta, P. Barros da Costa, Salvação Barreto,

Europos Komisijos, atstovaujamos F. Erlbacher, S. L. Kalédos, J. Samnadda ir B. Sasinowska,

* Proceso kalba: lenkų.

įstojusią į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai A. Arabadjiev, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan ir S. Rodin, teisėjai M. Ilešić (pranešėjas), J.-C. Bonichot, M. Safjan, F. Biltgen ir P. G. Xuereb,

generalinis advokatas H. Saugmandsgaard Øe,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. lapkričio 10 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2021 m. liepos 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Savo ieškiniu Lenkijos Respublika visų pirma prašo Teisingumo Teismo panaikinti 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/790 dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 96/9/EB ir 2001/29/EB (OL L 130, 2019, p. 92), 17 straipsnio 4 dalies b punktą ir c punkto pabaigą, o jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad šios nuostatos negali būti atskirtos nuo kitų Direktyvos 2019/790 17 straipsnio nuostatų nepakeičiant jų esmės, panaikinti visą 17 straipsnį.

Teisinis pagrindas

Chartija

- 2 Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 11 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Kiekvienas turi teisę į saviraiškos laisvę. Ši teisė apima laisvę turėti savo įsitikinimus, gauti bei skleisti informaciją ir idėjas valdžios institucijoms nekliudant ir nepaisant valstybių sienų.“

- 3 Chartijos 17 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „[i]ntelektinė nuosavybė turi būti saugoma.“
- 4 Chartijos 52 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta:

„1. Bet koks <...> Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka [Europos] Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

<...>

3. <...> Chartijoje nurodytų teisių, atitinkančių Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos [(EŽTK)] garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta toje Konvencijoje. Ši nuostata nekliudo Sąjungos teisėje numatyti didesnę apsaugą.“
- 5 Pagal Chartijos 53 straipsnį „[j]okia <...> Chartijos nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti ar kitaip varžanti žmogaus teises ir pagrindines laisves, kurias atitinkamoje taikymo srityje pripažįsta Sąjungos teisė ir tarptautinė teisė bei tarptautiniai susitarimai, kurių šalys yra [Europos] Sąjunga arba visos valstybės narės, įskaitant Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją [(EŽTK)], taip pat valstybių narių konstitucijos.“

Direktyva 2000/31/EB

- 6 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos Direktyva) (OL L 178, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 25 t., p. 399) 14 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Kai teikiama informacinės visuomenės paslauga, kurią sudaro paslaugos gavėjo pateiktos informacijos perdavimas ryšio tinklu, valstybės narės užtikrina, kad paslaugų teikėjas nebūtų atsakingas už informaciją, kurią saugo paslaugos gavėjo prašymu, tik tada, jei:

- a) teikėjas neturi faktinių žinių apie neteisėtą veiklą arba informaciją ir reikalavimų atlyginti žalą atžvilgiu nežino apie faktus ar aplinkybes, rodančias, kad verčiamasi neteisėta veikla arba teikiama neteisėta informacija;

arba

- b) teikėjas, gavęs tokių žinių arba apie tai sužinojęs, nedelsdamas panaikina šią informaciją arba atima galimybę ją pasiekti.“

Direktyva 2001/29/EB

- 7 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230) 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės nustato autoriams išimtinę teisę leisti arba uždrausti bet kokią savo kūrinių viešą skelbimą laidais ar bevielėmis ryšio priemonėmis, įskaitant savo kūrinių padarymą viešai prieinamais tokiu būdu, kad visuomenės nariai galėtų juos pasiekti individualiai pasirinktoje vietoje ir pasirinktu laiku.“

Direktyva 2019/790

8 Direktyvos 2019/790 2, 3, 61, 65, 66, 70 ir 84 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

- „(2) autorių teisių ir gretutinių teisių srityje priimtomis direktyvomis prisidedama prie vidaus rinkos veikimo, užtikrinama aukšto lygio teisių turėtojų apsauga, palengvinamas leidimo naudotis autorių teisių saugomais kūriniais suteikimo procesas ir sukuriamą sistema, pagal kurią įmanomas kūrinių ir kitų saugomų objektų naudojimas. Ta suderinta teisinė sistema padeda vidaus rinkai veikti tinkamai ir skatina inovacijas, kūrybiškumą, investicijas ir naujo turinio gamybą, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje, siekiant išvengti vidaus rinkos susiskaidymo. Toje teisinėje sistemoje numatyta apsauga taip pat padeda siekti Sąjungos tikslo saugoti ir puoselėti kultūrų įvairovę, kartu iškeliant bendrą Europos kultūros paveldą. <...>
- (3) dėl sparčios technologinės plėtros nesiliauja keitėsi kūrinių ir kitų objektų kūrimo, gamybos, platinimo ir panaudojimo būdai. Atsiranda vis naujų verslo modelių ir naujų rinkos dalyvių. Atitinkami teisės aktai turi būti parengti atsižvelgiant į būsimus pokyčius, kad jais nebūtų ribojama technologinė raida. Sąjungos autorių teisių sistemoje išdėstyti tikslai ir principai neprarado reikšmės. Tačiau <...> kai kuriose srityse būtina pritaikyti ir papildyti galiojančią Sąjungos autorių teisių sistemą užtikrinant aukšto lygio autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą. <...>

<...>

- (61) pastaraisiais metais internetinio turinio prekyvietės veikimas tapo vis sudėtingesnis [internetinio turinio rinka tapo vis sudėtingesnė]. Internetinės turinio dalijimosi paslaugos, suteikiančios galimybę susipažinti su dideliu autorių teisių saugomo turinio, kurį įkėlė jų naudotojai, kiekiu, tapo pagrindiniu galimybės susipažinti su turiniu internete šaltiniu. Internetinės paslaugos yra priemonė, kuria suteikiama platesnė prieiga prie kultūros ir kūrybos darbų ir kultūros ir kūrybos sektoriams siūloma puikių galimybių kurti naujus verslo modelius. Tačiau, nors jomis sudaromos sąlygos įvairovei ir palengvinamos galimybės naudotis turiniu, jos taip pat kelia problemų, kai autorių teisių saugomas turinys yra įkeliamas be išankstinio teisių turėtojų leidimo. Esama teisinio netikrumo dėl to, ar tokių paslaugų teikėjai vykdo su autorių teisėmis susijusius veiksmus ir ar joms teikti reikia gauti teisių turėtojų leidimą dėl naudotojų, kurie neturi atitinkamų teisių į įkeltą turinį, įkelto turinio, nedarant poveikio Sąjungos teisės aktuose numatytų išimčių ir apribojimų taikymui. Tas netikrumas turi įtakos teisių turėtojų galimybėms nustatyti, ar ir kokiomis sąlygomis jų kūriniai ir kiti objektai gali būti naudojami, ir jų galimybėms už tokį naudojimą gauti tinkamą atlygį. Todėl svarbu skatinti plėtoti teisių turėtojų ir turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų licencijavimo rinką. Tos licencinės sutartys turėtų būti sąžiningos ir išlaikyti tinkamą abiejų šalių pusiausvyrą. Teisių turėtojai turėtų gauti tinkamą atlygį už jų kūrinių ar kitų objektų naudojimą. Tačiau, kadangi tos nuostatos neturėtų daryti poveikio sutarties laisvei, teisių turėtojai neturėtų būti įpareigoti suteikti leidimą arba sudaryti licencines sutartis;

<...>

- (65) kai turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai atsako už turinio viešo paskelbimo arba padarymo viešai prieinamu veiksmus pagal šioje direktyvoje nustatytas sąlygas, [Direktyvos 2000/31] 14 straipsnio 1 dalis neturėtų būti taikoma atsakomybei, atsirandančiai pagal šios direktyvos nuostatą dėl turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjo saugomo turinio naudojimo. Tai neturėtų daryti poveikio [Direktyvos 2000/31] 14 straipsnio 1 dalies taikymui tokiems paslaugų teikėjams tikslais, kurie nepatenka į šios direktyvos taikymo sritį;
- (66) atsižvelgiant į tai, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai suteikia prieigą prie turinio, kurį įkelia ne jie, o jų naudotojai, šios direktyvos tikslais tikslinga numatyti specialų atsakomybės mechanizmą, taikomą tais atvejais, kai leidimas nesuteiktas. <...> Tais atvejais, kai paslaugų teikėjams leidimas nesuteikiamas, jie, laikydamiesi aukštų pramonės standartų dėl profesinio atidumo, turėtų dėti visas pastangas, kad naudojantis jų paslaugomis nebūtų galima gauti neteisėtai naudojamų kūrinių ir kitų objektų, kuriuos nurodo atitinkami teisių turėtojai. Tuo tikslu teisių turėtojai turėtų paslaugų teikėjams suteikti aktualią ir reikiamą informaciją, atsižvelgdami, be kitų veiksnių, į teisių turėtojų dydį ir jų kūrinių ir kitų objektų rūšį. Veiksmams, kurių turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai imasi bendradarbiaudami su teisių turėtojais, neturėtų būti užkertamas kelias gauti teisių nepažeidžiantį turinį, įskaitant kūrinius ar kitus saugomus objektus, kurių naudojimas grindžiamas licencine sutartimi, autorių teisių ir gretutinių teisių išimtimi ar apribojimu. Veiksmams, kurių ėmėsi tokie paslaugų teikėjai, neturėtų daryti poveikio naudotojams, kurie naudojami turinio dalijimosi internetu paslaugomis, kad teisėtai įkeltų turinį ir gautų su tokiomis paslaugomis susijusią informaciją. Be to, dėl šioje direktyvoje įtvirtintų pareigų valstybės narės neturėtų nustatyti bendros stebėsenos pareigos. Vertinant, ar turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas dėjo visas pastangas vadovaudamasis aukštais pramonės profesinio atidumo standartais, reikėtų atsižvelgti į tai, ar paslaugų teikėjas ėmėsi visų priemonių, kurių rūpestingas veiklos vykdytojas imtųsi, kad užkirstų kelią neteisėtai naudojamų kūrinių ar kitų objektų prieinamumui savo interneto svetainėje, atsižvelgiant į geriausią sektoriaus praktiką ir priemones, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į visus susijusius veiksnius ir pokyčius, veiksmingumą, taip pat į proporcingumo principą. Atliekant tą vertinimą reikėtų atsižvelgti į keletą elementų, pvz., paslaugos dydį, besikeičiančias naujausias esamas priemones, įskaitant būsimus galimus pokyčius, kuriomis neleidžiama gauti įvairių rūšių turinio, ir tokių priemonių kainą toms paslaugoms. Skirtingos priemonės, kuriomis siekiama išvengti neteisėto autorių teisių saugomo turinio prieinamumo, gali būti tinkamos ir proporcingos priklausomai nuo turinio rūšies, todėl neatmetama galimybė, kad kai kuriais atvejais neteisėtai naudojamo turinio prieinamumo galima išvengti tik pranešus teisių turėtojams. Visi veiksmai, kurių imasi paslaugų teikėjai, turėtų būti veiksmingi siekiant tikslų, tačiau jais neturėtų būti viršijama to, kas būtina norint pasiekti tikslą išvengti neteisėto kūrinių ir kitų objektų naudojimo ir nutraukti galimybę juos gauti.

<...>

- (70) tolesni veiksmai, kurių imasi turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai bendradarbiaudami su teisių turėtojais, neturėtų daryti poveikio autorių teisių išimčių ar apribojimų, be kita ko, visų pirma tų, kuriais garantuojama naudotojų saviraiškos laisvė, taikymui. Naudotojams turėtų būti leidžiama įkelti ir padaryti prieinamą naudotojų sukurtą turinį konkrečiais citavimo, kritikos, peržiūros, karikatūros, parodijos ar pastišo tikslais. Tai ypač svarbu siekiant užtikrinti pagrindinių teisių, nustatytų [Chartijoje], visų pirma saviraiškos laisvės ir menų laisvės, ir teisės į nuosavybę, įskaitant intelektinę

nuosavybę, pusiausvyrą. Todėl tos išimtys ir apribojimai turėtų būti privalomi siekiant užtikrinti, kad naudotojai visoje Sąjungoje gautų vienodą apsaugą. Svarbu užtikrinti, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai taikytų veiksmingą skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo mechanizmą, kuriuo būtų remiamas toks naudojimas tokiems konkretiems tikslams. Turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai taip pat turėtų įgyvendinti veiksmingus ir operatyvius skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo mechanizmus, kurie leistų naudotojams teikti skundus dėl priemonių, kurių imtasi dėl jų įkelto turinio, visų pirma tais atvejais, kai jiems gali būti taikoma autorių teisių išimtis ar apribojimas, susijęs su įkeltu turiniu, prie kurio buvo panaikinta prieiga arba kuris buvo pašalintas. Visi taikant tokius mechanizmus pateikiami skundai turėtų būti išnagrinėjami nepagrįstai nedelsiant, o juos turėtų peržiūrėti žmogus. Kai teisių turėtojai reikalauja, kad paslaugų teikėjai imtųsi veiksmų prieš vartotojų įkeltą turinį, pavyzdžiui, panaikinant prieigą prie įkelto turinio arba jį pašalinant, tokie teisių turėtojai savo prašymus turėtų tinkamai pagrįsti. <...> Valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad vartotojai galėtų naudotis neteisminio ginčų sprendimo mechanizmais. Taikant tokius mechanizmus turėtų būti sudarytos sąlygos ginčus spręsti nešališkai. Naudotojai turėtų turėti galimybę kreiptis į teismą ar kitą atitinkamą teisminę instituciją, kad apgintų taikomą autorių teisių ir gretutinių teisių išimtį arba apribojimą;

<...>

- (84) šia direktyva užtikrinamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Chartijoje. Taigi ši direktyva turėtų būti aiškinama ir taikoma laikantis tų teisių ir principų.“
- 9 Direktyvos 2019/790 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta, kad šioje direktyvoje išdėstytos taisyklės, kuriomis siekiama labiau suderinti autorių ir gretutinėms teisėms vidaus rinkoje taikomą Sąjungos teisę, visų pirma atsižvelgiant į saugomo turinio skaitmeninio ir tarpvalstybinio naudojimo būdus; joje taip pat išdėstytos autorių teisių ir gretutinių teisių išimčių ir apribojimų taisyklės, licencijų suteikimo palengvinimo taisyklės ir taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti sklandžiai veikiančią kūrinių ir kitų objektų naudojimo rinką. To paties straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Direktyva 2019/790 iš esmės nekeičia esamų taisyklių, nustatytų šioje srityje galiojančiomis direktyvomis, be kita ko, Direktyva 2000/31 ir Direktyva 2001/29.
- 10 Šios direktyvos 2 straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje „turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas“ apibrėžiamas kaip „informacinės visuomenės paslaugos teikėjas, kurio pagrindinis arba vienas iš pagrindinių tikslų yra saugoti didelį kiekį autorių teisių saugomų kūrinių ar kitų saugomų objektų, kuriuos įkėlė jų naudotojai ir kuriuos jis tvarko ir reklamuoja pelno tikslais, ir suteikti prieigą prie jų visuomenei“. Pagal šios nuostatos antrą pastraipą ši sąvoka neapima „tokių paslaugų, kaip ne pelno internetinės enciklopedijos, ne pelno švietimo ir mokslinių duomenų saugyklos, atvirojo kodo programinės įrangos kūrimo ir dalijimosi platformos, elektroninių ryšių paslaugų teikėjų, <...> elektroninės prekybos vietės ir verslo įmonių viena kitoms teikiamos debesijos paslaugų ir debesijos paslaugų, kuriomis naudotojams suteikiama galimybė įkelti savo turinį savoms reikmėms, teikėjų“

- 11 Minėtos direktyvos 17 straipsnis „Turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų naudojimas saugomu turiniu“ yra vienintelė nuostata, esanti tos pačios direktyvos IV antraštinės dalies „Sklandžiai veikiančios autorių teisių prekyvietės kūrimo priemonės“ 2 skyriuje „Tam tikri internetinių paslaugų teikėjų būdai naudoti saugomą turinį“. 17 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Valstybės narės numato, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas, suteikdamas visuomenei prieigą prie autorių teisių saugomų kūrinių ar kitų saugomų objektų, kuriuos įkėlė jų naudotojai, šios direktyvos tikslais atlieka viešo paskelbimo arba padarymo viešai prieinamu veiksmą. Todėl turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas, norėdamas viešai paskelbti arba padaryti viešai prieinamą kūrinį ar kitą objektą, turi gauti
[Direktyvos 2001/29] 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą teisių turėtojų leidimą, pavyzdžiui, sudarydamas licencinę sutartį.

2. Valstybės narės numato, kad kai turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas gauna leidimą, be kita ko, sudarant licencinę sutartį, tas leidimas taip pat taikomas į
[Direktyvos 2001/29] 3 straipsnio taikymo sritį patenkančių paslaugų naudotojų veiksmams, kai jie veikia ne komerciniu pagrindu arba kai jų veikla neduoda didelių pajamų.

3. Kai turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas atlieka viešo paskelbimo arba padarymo viešai prieinamu veiksmus šioje direktyvoje nustatytais sąlygomis,
[Direktyvos 2000/31] 14 straipsnio 1 dalyje nustatytas atsakomybės ribojimas netaikomas šiame straipsnyje numatytoms situacijoms.

Šios dalies pirma pastraipa nedaro poveikio galimam [Direktyvos 2000/31] 14 straipsnio 1 dalies taikymui tiems paslaugų teikėjams į šios direktyvos taikymo sritį nepatenkančiais tikslais.

4. Jei leidimas nesuteikiamas, turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai atsako už neteisėtus autorių teisėmis saugomų kūrinių ir kitų objektų viešo paskelbimo veiksmus, įskaitant padarymą viešai prieinamu, nebent paslaugų teikėjai įrodo, kad jie:

- a) dėjo visas pastangas leidimui gauti ir
- b) vadovaudamiesi aukštais pramonės profesinio atidumo standartais, dėjo visas pastangas, kad užtikrintų konkrečių kūrinių ir kitų objektų, dėl kurių teisių turėtojai paslaugų teikėjams suteikė aktualios ir reikalingos informacijos, neprieinamumą, ir bet kuriuo atveju,
- c) gavę pakankamai pagrįstą teisių turėtojų pranešimą, operatyviai veikė, kad savo interneto svetainėse panaikintų prieigą prie kūrinių ar kitų objektų, apie kuriuos pranešta, arba pašalintų juos iš savo interneto svetainių, ir dėjo visas pastangas, kad užkirstų kelią jų įkėlimui ateityje pagal b punktą.

5. Nustatant, ar paslaugų teikėjas laikosi savo įsipareigojimų pagal 4 dalį ir atsižvelgiant į proporcingumo principą, be kitų dalykų, turėtų būti atsižvelgiama į šiuos elementus:

- a) paslaugos tipą, auditoriją ir apimtį, taip pat į kūrinių ar kitų objektų, kuriuos įkėlė paslaugų naudotojai, tipą ir
- b) tinkamų ir efektyvių priemonių prieinamumą paslaugų teikėjams ir tų priemonių sąnaudas.

6. Valstybės narės numato, kad naujų turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų, kurių paslaugos viešai prieinamos Sąjungoje trumpiau nei trejus metus ir kurių metinė apyvarta yra mažesnė nei 10 mln. EUR, apskaičiuota remiantis [2003 m. gegužės 6 d.] Komisijos rekomendacija 2003/361/EB [dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003, p. 36)], atveju pagal 4 dalyje nustatytą atsakomybės tvarką taikomos sąlygos apsiriboja atitiktimi 4 dalies a punktui ir reikalavimu gavus pakankamai pagrįstą pranešimą operatyviai veikti, kad iš jų interneto svetainių būtų apribota prieiga prie kūrinių ar kitų objektų, apie kuriuos pranešta, arba tie kūriniai ar kiti objektai būtų pašalinti iš jų interneto svetainių.

Jei tokių paslaugų teikėjų vidutinis mėnesinis pavienių lankytojų skaičius viršija 5 mln., skaičiuojant pagal ankstesnių kalendorinių metų duomenis, jie taip pat turi įrodyti, kad dėjo visas pastangas, siekdami užkirsti kelią kūrinių ir kitų objektų, apie kuriuos pranešta ir apie kuriuos teisių turėtojai suteikė aktualios ir reikalingos informacijos, įkėlimui ateityje.

7. Bendradarbiaujant turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams ir teisių turėtojams neturi būti užkertamas kelias naudotojų įkeltų kūrinių ar kitų objektų, kurie nepažeidžia autorių ir gretutinių teisių, įskaitant atvejus, kai tokiems kūriniams arba kitiems objektams taikoma išimtis ar apribojimas, prieinamumui.

Valstybės narės užtikrina, kad naudotojai kiekvienoje valstybėje narėje, įkeldami arba padarydami prieinamą turinį, kurį sukūrė turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojai, galėtų pasikliauti bet kuria iš šių esamų išimčių ar apribojimų:

- a) citatos, kritika, recenzijos;
- b) naudojimas karikatūrai, parodijai ar pastišui.

8. Šio straipsnio taikymas nelemia jokio bendro stebėjimo įpareigojimo.

Valstybės narės numato, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai, teisių turėtojams paprašius, suteikia jiems pakankamai informacijos apie savo praktiką, susijusią su 4 dalyje nurodytu bendradarbiavimu, ir, tais atvejais, kai paslaugų teikėjai ir teisių turėtojai yra sudarę licencines sutartis, – informaciją apie turinio, kuriam taikomos sutartys, naudojimą.

9. Valstybės narės numato, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai sukurtų veiksmingą ir operatyvų skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo mechanizmą, kuriuo galėtų naudotis jų paslaugų naudotojai kilus ginčui dėl prieigos prie jų įkeltų kūrinių ar kitų objektų panaikinimo ar jų pašalinimo.

Kai teisių turėtojai prašo, kad prieiga prie konkrečių kūrinių ar kitų objektų būtų apribota arba tie kūriniai ar kiti objektai pašalinti, jie turi tinkamai pagrįsti savo prašymų priežastis. Pagal pirmoje pastraipoje numatytą mechanizmą pateikti skundai tvarkomi nepagrįstai nedelsiant, o sprendimai panaikinti prieigą prie įkelto turinio arba jį pašalinti turi būti peržiūrėti žmogaus. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad vartotojai galėtų naudotis neteisminiais teisių gynimo mechanizmais. Tokie mechanizmai užtikrina, kad ginčai būtų sprendžiami nešališkai ir kad naudotojas neprarastų pagal nacionalinę teisę suteikiamos teisinės apsaugos, nedarant poveikio vartotojų teisėms pasinaudoti veiksmingomis teisminėmis teisių gynimo priemonėmis. Valstybės narės visų pirma užtikrina, kad naudotojai turėtų galimybę kreiptis į teismą ar kitą atitinkamą teisminę instituciją, kad apgintų taikomą autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių išimtį arba apribojimą.

Ši direktyva nedaro jokio poveikio teisėtam naudojimui, kaip antai naudojimui pagal Sąjungos teisėje nustatytas išimtis arba apribojimus, ir ją taikant neturi būti nurodoma pavienių naudotojų tapatybė ar tvarkomi asmens duomenys, išskyrus atvejus, kai laikomasi [2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos] [d]irektyvos 2002/58/EB [dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514)] ir [2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos] [r]eglamento (ES) 2016/679 [dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1; klaidų ištaisymas OL L 127, 2018, p. 2)].

Turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai savo nuostatose ir sąlygose savo naudotojams praneša, kad jie gali naudotis kūrinių ir kitais objektais, kuriems taikomos Sąjungos teisės aktuose numatytos autorių ir gretutinių teisių išimtis arba apribojimai.

10. Nuo 2019 m. birželio 6 d. Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, organizuoja suinteresuotųjų subjektų dialogus, kad aptartų geriausią turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų ir teisių turėtojų bendradarbiavimo praktiką. Komisija, pasikonsultavusi su turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjais, teisių turėtojais, naudotojų organizacijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir atsižvelgdama į suinteresuotųjų šalių dialogų rezultatus, parengia šio straipsnio taikymo gaires, visų pirma dėl 4 dalyje nurodyto bendradarbiavimo. Aptariant geriausią praktiką, be kita ko, ypač turėtų būti atsižvelgiama į poreikį rasti pusiausvyrą tarp pagrindinių teisių ir išimčių ir apribojimų taikymo. Suinteresuotųjų subjektų dialogų tikslu naudotojų organizacijos turi turėti prieigą prie tinkamos turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų teikiamos informacijos apie tai, kaip veikia jų praktika, susijusi su 4 dalimi.“

Šalių reikalavimai ir procesas Teisingumo Teisme

- 12 Lenkijos Respublika Teisingumo Teismo prašo:
  - panaikinti Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punktą ir 17 straipsnio 4 dalies c punkto pabaigą, t. y. kiek tai susiję su formuluote „ir dėjo visas pastangas, kad užkirstų kelią jų įkėlimui ateityje pagal b punktą“,
  - subsidiariai – tuo atveju, jeigu Teisingumo Teismas nuspręstų, kad ginčijamos nuostatos yra neatskiriamos nuo šios direktyvos 17 straipsnio kitų nuostatų nepakeičiant jų esmės, panaikinti visą 17 straipsnį,
  - priteisti iš Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos bylinėjimosi išlaidas.
- 13 Parlamentas prašo Teisingumo Teismo atmesti ieškinį kaip nepagrįstą ir priteisti iš Lenkijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.
- 14 Taryba prašo Teisingumo Teismo atmesti pagrindinius reikalavimus kaip nepriimtinius arba atmesti visą ieškinį kaip nepagrįstą ir priteisti iš Lenkijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas.

- 15 2019 m. spalio 17 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu Ispanijos Karalystei, Prancūzijos Respublikai, Portugalijos Respublikai ir Europos Komisijai buvo leista įstoti į bylą palaikyti Parlamento ir Tarybos reikalavimų pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 131 straipsnio 2 dalį.

Dėl ieškinio

Dėl priimtinumų

- 16 Parlamentas ir Taryba, palaikomi Prancūzijos Respublikos ir Komisijos, teigia, kad pagrindiniai reikalavimai nepriimtini, nes Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punktas ir c punkto pabaiga yra neatskiriami nuo likusios 17 straipsnio dalies.
- 17 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Sąjungos aktą panaikinti iš dalies galima tik jei prašomas panaikinti dalis įmanoma atskirti nuo likusios akto dalies. Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad šis reikalavimas netenkinamas, jei aktą panaikinus iš dalies būtų pakeista jo esmė (2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Lenkija / Parlamentas ir Taryba*, C-626/18, EU:C:2020:1000, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 18 Siekiant patikrinti, ar Sąjungos akto dalys gali būti atskirtos, reikia išnagrinėti jų svarbą, kad būtų galima įvertinti, ar, panaikinus šias dalis, būtų pakeista šio akto prasmė ir esmė (2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Lenkija / Parlamentas ir Taryba*, C-626/18, EU:C:2020:1000, 29 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 19 Be to, klausimas, ar dėl Sąjungos akto dalinio panaikinimo pakistų jo esmė, yra objektyvus, o ne subjektyvus kriterijus, susijęs su ginčijamą aktą priėmusios institucijos politine valia (2020 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Lenkija / Parlamentas ir Taryba*, C-626/18, EU:C:2020:1000, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 20 Kaip savo išvados 44 punkte pažymėjo generalinis advokatas ir kaip teigia Parlamentas ir Taryba, palaikomi Prancūzijos Respublikos ir Komisijos, Direktyvos 2019/790 17 straipsnyje nustatyta nauja turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų atsakomybės tvarka, kurios skirtingos nuostatos sudaro visumą, šiomis nuostatomis, kaip matyti iš šios direktyvos 61 ir 66 konstatuojamųjų dalių, siekiama nustatyti šių paslaugų gavėjų teisių ir interesų pusiausvyrą. Konkrečiai kalbant, panaikinus tik minėtos direktyvos 17 straipsnio 4 dalies b punktą ir c punkto pabaigą, ši atsakomybės tvarka būtų pakeista ir būtų gerokai kitokia bei daug palankesnė šiems paslaugų teikėjams. Vadinasi, toks dalinis panaikinimas pakeistų šio 17 straipsnio esmę.
- 21 Darytina išvada, kad Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punktas ir c punkto pabaiga negali būti atskirti nuo likusios 17 straipsnio dalies, todėl pagrindiniai reikalavimai, kuriais siekiama panaikinti tik šias nuostatas, yra nepriimtini.
- 22 Vis dėlto neginčijama, kad Direktyvos 2019/790 17 straipsnis, esantis atskirame jos IV antraštinės dalies skyriuje, susijusiam su priemonėmis, skirtomis užtikrinti tinkamam autorių teisių rinkos veikimui, gali būti atskirtas nuo likusios šios direktyvos dalies, todėl Lenkijos Respublikos subsidiariai pateikti reikalavimai dėl viso 17 straipsnio panaikinimo yra priimtini.

Dėl esmės

- 23 Grįsdama savo reikalavimus Lenkijos Respublika nurodo vienintelį pagrindą, grindžiamą Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintos teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę pažeidimu.
- 24 Šis pagrindas iš esmės grindžiamas argumentu, jog tam, kad būtų atleisti nuo bet kokios atsakomybės už tai, kad suteikia galimybę visuomenei susipažinti su autorių teisių saugomais kūriniais ar kitais saugomais objektais, kuriuos paslaugų naudotojai įkelia pažeisdami autorių teises, turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai pagal Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punktą ir c punkto pabaigą privalo prevenciškai stebėti visą turinį, kurį jų naudotojai nori patalpinti internete. Tam jie turėtų naudoti informatikos įrankius, leidžiančius iš anksto automatiškai filtruoti šį turinį. Ginčijamomis nuostatomis, kuriomis interneto turinio dalijimosi paslaugų teikėjams nustatomos tokios prevencinės stebėsenos priemonės, nesuteikiant garantijų, užtikrinančių pagarbą teisei į saviraiškos ir informacijos laisvę, ribojamas naudojimasis šia pagrindine teise, nesilaikant nei jos esminio turinio, nei proporcingumo principo, todėl jos negali būti laikomos pateisinamomis.
- 25 Parlamentas ir Taryba, palaikomi Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos ir Komisijos, ginčija šio vienintelio pagrindo pagrįstumą.

Dėl Direktyvos 2019/790 17 straipsnyje įtvirtintos atsakomybės tvarkos

- 26 Pirmiausia reikia priminti, kad iki Direktyvos 2019/790 17 straipsnio įsigaliojimo turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų atsakomybė už tai, kad jie suteikia visuomenei prieigą prie saugomo turinio, kurį jų platformose įkėlė naudotojai, pažeisdami autorių teises, buvo reglamentuojama Direktyvos 2001/29 3 straipsnyje ir Direktyvos 2000/31 14 straipsnyje.
- 27 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad Direktyvos 2001/29 3 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad vaizdo įrašų dalijimosi platformos ar failų prieglobos ir dalijimosi platformos, kurioje naudotojai gali neteisėtai padaryti viešai prieinamą saugomą turinį, valdytojas „viešai neskelbia“ šio turinio, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nebent jis ne tik suteikia pačią platformą, bet ir prisideda prie tokio turinio padarymo viešai prieinamo pažeidžiant autoriaus teises. Taip yra, be kita ko, tada, kai valdytojas konkrečiai žino, kad jo platformoje yra neteisėtai prieinamas saugomas turinys, tačiau nedelsiant jo nepašalina ir nepanaikina prieigos prie jo; arba kai jis žino ar turėtų žinoti, kad saugomą turinį per jo platformą naudotojai apskritai neteisėtai padarė viešai prieinamą, tačiau nesiima įgyvendinti tinkamų techninių priemonių, kurių galima tikėtis iš įprastai rūpestingo operatoriaus, kad patikimai ir veiksmingai užkirstų kelią autoriaus teisių pažeidimams šioje platformoje; arba kai jis dalyvauja atrenkant neteisėtai viešai paskelbtą saugomą turinį, savo platformoje teikia priemones, skirtas konkrečiai neteisėtai dalytis tokiu turiniu, ar sąmoningai skatina tokį dalijimąsi, o tą gali rodyti tai, kad jis sukūrė ekonominį modelį, skatinantį platformos naudotojus joje neteisėtai viešai skelbti saugomą turinį (2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *Youtube ir Cyando*, C-682/18 ir C-683/18, EU:C:2021:503, 102 punktas).
- 28 Be to, Teisingumo Teismas konstatavo, kad vaizdo įrašų dalijimosi platformos ar failų prieglobos ir dalijimosi platformos valdytojo veikla patenka į Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jeigu toks valdytojas neatlieka aktyvaus vaidmens, kuris leistų žinoti ar kontroliuoti į jo platformą įkeltą turinį. Be to, pagal šios direktyvos 14 straipsnio 1 dalies a punktą valdytojas neatleidžiamas nuo atsakomybės, kaip numatyta šio 14 straipsnio 1 dalyje, jeigu žino apie

konkrečius neteisėtus naudotojų veiksmus, susijusius su jo platformoje įkeltu saugomu turiniu (2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *YouTube ir Cyando*, C-682/18 ir C-683/18, EU:C:2021:503, 117 ir 118 punktai).

- 29 Vis dėlto, kaip matyti, be kita ko, iš Direktyvos 2019/790 61 ir 66 konstatuojamųjų dalių, Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė, kad, atsižvelgiant į tai, jog pastaraisiais metais internetinio turinio rinka tapo sudėtingesnė ir kad šio turinio dalijimosi paslaugos, suteikiančios galimybę susipažinti su dideliu saugomo turinio kiekiu, tapo pagrindiniu galimybės susipažinti su turiniu internete šaltiniu, reikėjo numatyti specialų atsakomybės mechanizmą šių paslaugų teikėjams, kad būtų skatinamas sąžiningos licencijavimo rinkos vystymasis tarp teisių turėtojų ir tokių paslaugų teikėjų.
- 30 Direktyvos 2019/790 2 straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje, kur turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas apibrėžiamas kaip informacinės visuomenės paslaugos teikėjas, kurio pagrindinis arba vienas iš pagrindinių tikslų yra saugoti didelį kiekį autorių teisių saugomų kūrinių ar kitų saugomų objektų, kuriuos įkėlė paslaugų naudotojai ir kuriuos jis tvarko ir reklamuoja pelno tikslais, ir suteikti prieigą prie jų visuomenei, Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė ribotą šio naujo specialaus atsakomybės mechanizmo taikymo sritį. Taigi šis mechanizmas netaikomas informacinės visuomenės paslaugų teikėjams, kurie neatitinka vieno ar kelių šioje nuostatoje nurodytų kriterijų, todėl jiems ir toliau taikoma Direktyvos 2000/31 14 straipsnyje numatyta bendra atsakomybės už „prieglobos“ paslaugas tvarka ir prireikus Direktyvos 2001/29 3 straipsnyje pagal Direktyvos 2019/790 1 straipsnio 2 dalį numatyta tvarka.
- 31 Be to, Sąjungos teisės aktų leidėjas, pirma, minėto 2 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje susiaurino Direktyvoje 2019/790 nustatytos naujos specialios atsakomybės tvarkos taikymo sritį ir, antra, šios direktyvos 17 straipsnio 6 dalimi, pagal kurią kai kuriems naujiems tiekėjams iš principo netaikomos ieškinyje dėl panaikinimo ginčijamos minėtos direktyvos nuostatos, apribojo jos taikymo sritį.
- 32 Dėl šio naujo specialaus atsakomybės mechanizmo Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas, suteikdamas visuomenei prieigą prie autorių teisių saugomų kūrinių ar kitų saugomų objektų, kuriuos įkėlė paslaugų naudotojai, atlieka viešo paskelbimo arba padarymo viešai prieinamo veiksmą, todėl tam jis turi gauti teisių turėtojų leidimą, pavyzdžiui, sudarydamas licencinę sutartį.
- 33 Be to, pagal Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 3 dalį turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas dėl tokių veiksmų negali pasinaudoti Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalyje numatytu atleidimu nuo atsakomybės.
- 34 Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta speciali atsakomybės tvarka taikoma tuo atveju, kai leidimo nesuteikiama. Taigi tokiu atveju turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai gali būti atleisti nuo atsakomybės už tokius autorių teises pažeidžiančius turinio paskelbimo ir padarymo viešai prieinamo veiksmus tik kai tenkinamos kumuliacinės sąlygos, išvardytos tos nuostatos a–c punktuose. Remiantis 17 straipsnio 4 dalimi, šie paslaugų teikėjai turi įrodyti, kad:
- dėjo visas pastangas leidimui gauti (a punktas) ir

- vadovaudamiesi aukštais pramonės profesinio atidumo standartais, dėjo visas pastangas, kad užtikrintų konkrečių kūrinių ir kitų objektų, dėl kurių teisių turėtojai paslaugų teikėjams suteikė aktualios ir reikalingos informacijos, neprieinamumą (b punktas), ir bet kuriuo atveju
  - gavę pakankamai pagrįstą teisių turėtojų pranešimą, operatyviai veikė, kad savo interneto svetainėse panaikintų prieigą prie kūrinių ar kitų objektų, apie kuriuos pranešta, arba pašalintų juos iš savo interneto svetainių, ir dėjo visas pastangas, kad užkirstų kelią jų įkėlimui ateityje pagal b punktą (c punktas).
- 35 Ši speciali Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje numatyta atsakomybės tvarka patikslinta ir papildyta šios direktyvos 17 straipsnio 5–10 dalyse.
- 36 Visų pirma Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 5 dalyje išvardyti elementai, į kuriuos, turint omenyje proporcingumo principą, reikia atsižvelgti nustatant, ar paslaugų teikėjas įvykdė įsipareigojimus pagal šios direktyvos 17 straipsnio 4 dalį.
- 37 Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 7 dalyje patikslinta, kad bendradarbiaujant turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams ir teisių turėtojams neturi būti užkertamas kelias naudotojų įkeltų kūrinių ar kitų objektų, kurie nepažeidžia autorių ir gretutinių teisių, įskaitant atvejus, kai tokiems kūriniams arba kitiems objektams taikoma išimtis ar apribojimas, prieinamumui. Toje pačioje nuostatoje išvardytos išimtys ir apribojimai, kuriais naudotojai turi galėti remtis kiekvienoje valstybėje narėje. Direktyvos 17 straipsnio 8 dalyje, be kita ko, nurodyta, kad šio straipsnio taikymas nelemia bendro stebėjimo įpareigojimo, o jos 17 straipsnio 9 dalyje, be kita ko, numatyta sukurti veiksmingą ir operatyvų skundų nagrinėjimo ir teisių gynimo mechanizmą naudotojams, pavyzdžiui, neteisminius teisių gynimo mechanizmus, papildančius teismines teisių gynimo priemones.
- 38 Galiausiai Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 10 dalyje Komisija įpareigojama, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, organizuoti suinteresuotųjų subjektų dialogą, kad būtų išnagrinėta geriausia praktika, ypač atsižvelgiant į poreikį rasti pagrindinių teisių, išimčių ir apribojimų taikymo pusiausvyrą, taip pat, pasikonsultavus su šiais subjektais, pateikti gaires dėl turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų ir teisių turėtojų bendradarbiavimo, kaip nurodyta šios direktyvos 17 straipsnio 4 dalyje, taikymo.
- Dėl iš Direktyvos 2019/790 17 straipsnyje nustatytos atsakomybės tvarkos kylančio teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimo apribojimo*
- 39 Lenkijos Respublika tvirtina, kad Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punkte ir c punkto pabaigoje esančiomis nuostatomis, kuriose nustatoma pareiga turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams dėti visas pastangas, kad, pirma, būtų užtikrintas konkretaus saugomo turinio, apie kurį teisių turėtojai pateikė aktualią ir reikalingą informaciją, neprieinamumas ir, antra, kad saugomas turinys, apie kurį šie teisių turėtojai pateikė pakankamai pagrįstą pranešimą, nebūtų įkeltas ateityje, ribojamas Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintos šių paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimas.
- 40 Iš tiesų, Lenkijos Respublikos teigimu, tam, kad galėtų įvykdyti šias pareigas ir taip pasinaudoti Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje numatyto atleidimu nuo atsakomybės, turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai būtų priversti kontroliuoti visą jų naudotojų įkeltą turinį prieš jį viešai paskelbiant. Šiuo tikslu, nesant kitų praktinių sprendimų, šie paslaugų teikėjai būtų priversti naudoti automatinio filtravimo priemones.

- 41 Tokia prevencinė kontrolė būtų itin didelis turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę suvaržymas, nes, pirma, ji kelia pavojų, kad bus užblokuotas teisėtas turinys, ir, antra, turinys būtų pripažintas neteisėtu ir užblokuotas automatiškai remiantis algoritmais, dar prieš jį išplatinant.
- 42 Be to, Lenkijos Respublika teigia, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas negali paneigti savo atsakomybės už šį Chartijos 11 straipsnyje garantuojamos teisės ribojimą, nes tai yra neišvengiama ar net Sąjungos institucijų iš anksto numatyta Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje įtvirtintos atsakomybės tvarkos pasekmė.
- 43 Parlamentas ir Taryba, palaikomi Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos ir Komisijos, ginčija tai, kad dėl šios atsakomybės tvarkos ribojama turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisė į saviraiškos ir informacijos laisvę, ir teigia, kad bet kuriuo atveju Sąjungos teisės aktų leidėjas negali būti atsakingas už galimą šios teisės apribojimą, atsiradusį įgyvendinant minėtą atsakomybės tvarką.
- 44 Reikia priminti, kad pagal Chartijos 11 straipsnį kiekvienas turi teisę į saviraiškos laisvę, o ši teisė apima laisvę turėti savo įsitikinimus, gauti bei skleisti informaciją ir idėjas, valdžios institucijoms nekliudant ir nepaisant valstybių sienų. Kaip matyti iš su Pagrindinių teisių chartija susijusių išaiškinimų (OL C 303, 2007, p. 17) ir remiantis Chartijos 52 straipsnio 3 dalimi, jos 11 straipsnyje garantuojamų teisių esmė ir taikymo sritis yra tokia pati kaip EŽTK 10 straipsnyje užtikrinamų teisių.
- 45 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad informacijos dalijimasis internete per turinio dalijimosi internetu platformas patenka į EŽTK 10 straipsnio ir Chartijos 11 straipsnio taikymo sritį.
- 46 Iš tiesų pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką EŽTK 10 straipsniu kiekvienam asmeniui užtikrinama saviraiškos ir informacijos laisvė, o jis susijęs ne tik su informacijos turiniu, bet ir su jos platinimo priemonėmis, nes bet koks šių priemonių apribojimas susijęs su teise gauti ir skleisti informaciją. Kaip pažymėjo tas teismas, šiandien internetas tapo viena pagrindinių priemonių, leidžiančių asmenims naudotis savo teise į saviraiškos ir informacijos laisvę. Interneto svetainės, ypač turinio dalijimosi internetu platformos (nes jos yra prieinamos ir leidžia saugoti bei skleisti didelius duomenų kiekius) ypač padeda gerinti visuomenės prieigą prie naujienų ir apskritai palengvina informacijos perdavimą, nes galimybė asmenims reikšti savo nuomonę internete yra precedento neturinti saviraiškos laisvės įgyvendinimo priemonė (šiuo klausimu žr. 2015 m. gruodžio 1 d. EŽTT sprendimo *Cengiz ir kt. prieš Turkiją*, CE:ECHR:2015:1201JUD004822610, 52 punktą ir 2020 m. birželio 23 d. EŽTT sprendimo *Vladimir Kharitonov prieš Rusiją*, CE:ECHR:2020:0623JUD001079514, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 47 Taigi aiškindamas Direktyvos 2001/29 3 straipsniu ir Direktyvos 2000/31 14 straipsniu grindžiamą atsakomybės tvarką, taikomą turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams iki Direktyvos 2019/790 17 straipsnio įsigaliojimo, Teisingumo Teismas pabrėžė būtinybę tinkamai atsižvelgti į ypatingą interneto reikšmę saviraiškos ir informacijos laisvei, įtvirtintai Chartijos 11 straipsnyje, ir taip užtikrinti šios pagrindinės teisės paisymą, įgyvendinant šią atsakomybės tvarką (šiuo klausimu žr. 2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *YouTube ir Cyando*, C-682/18 ir C-683/18, EU:C:2021:503, 64, 65 ir 113 punktus).
- 48 Siekiant nustatyti, ar Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje numatyta speciali turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų atsakomybės tvarka riboja šių dalijimosi paslaugų naudotojų teisę į saviraiškos ir informacijos laisvę, visų pirma reikia konstatuoti, kad ši nuostata grindžiama

prielaida, kad šie teikėjai nebūtinai gali gauti leidimą dėl viso saugomo turinio, kuris gali būti įkeltas į jų platformą. Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad teisių turėtojai gali laisvai nustatyti, ar ir kokiomis sąlygomis naudojami jų kūriniai ir kiti saugomi objektai. Iš tiesų, kaip pažymėta šios direktyvos 61 konstatuojamojoje dalyje, šia direktyva nepažeidžiama laisvė sudaryti sutartis, taigi tie teisių turėtojai neprivalo suteikti leidimų ar licencijų naudotis savo kūriniams turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams.

- 49 Šiomis aplinkybėmis, siekdami išvengti atsakomybės tais atvejais, kai naudotojai į jų platformas įkelia neteisėtą turinį, kuriam turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai neturi teisių turėtojų leidimo, šie paslaugų teikėjai turi įrodyti, kad dėjo visas pastangas, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies a punktą, tokiam leidimui gauti ir kad atitinka visas kitas šios direktyvos 17 straipsnio 4 dalies b ir c punktuose numatytas atleidimo nuo atsakomybės sąlygas.
- 50 Dėl tų kitų sąlygų pažymėtina, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams tenkančios pareigos neapsiriboja Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies c punkto pradžioje numatyta pareiga, atitinkančia jiems pagal Direktyvos 2000/31 14 straipsnio 1 dalies b punktą jau nustatytą pareigą operatyviai veikti, gavus pakankamai pagrįstą pranešimą iš teisių turėtojų panaikinti prieigą prie saugomo turinio, apie kurį jiems buvo pranešta, arba pašalinti tokį turinį iš platformų (taip pat žr. 2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *YouTube ir Cyando*, C-682/18 ir C-683/18, EU:C:2021:503, 116 punktą).
- 51 Iš tiesų, be šios pareigos, šie paslaugų teikėjai turi, pirma, kiek tai susiję su konkrečiu saugomu turiniu, dėl kurio teisių turėtojai jiems perdavė aktualią ir reikalingą informaciją, pagal Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punktą „vadovaudamiesi aukštais pramonės profesinio atidumo standartais, dė[ti] visas pastangas, kad užtikrintų [šio turinio] neprieinamumą“.
- 52 Antra, dėl saugomo turinio, apie kurį teisių turėtojai pateikė pakankamai pagrįstą pranešimą po to, kai jis tapo viešai prieinamas, pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies c punkto pabaigą šie paslaugų teikėjai turi „dė[ti] visas pastangas, kad užkirstų kelią j[o] įkėlimui ateityje pagal [šios nuostatos] b punktą“.
- 53 Taigi iš Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b ir c punktų formuluotės ir struktūros matyti, kad siekdami pasinaudoti atleidimu nuo atsakomybės, išskyrus atvejus, kai naujiems paslaugų teikėjams, kaip jie suprantami pagal šios direktyvos 17 straipsnio 6 dalį, numatyta išimtis, turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai ne tik privalo operatyviai veikti, kad jų platformose būtų nutraukti konkretūs autorių teisių pažeidimai po to, kai jie buvo įvykdyti ir kai apie juos teisių turėtojai pateikė pakankamai pagrįstus pranešimus, bet, gavę tokį pranešimą arba jei teisių turėtojai pateikė aktualios ir reikalingos informacijos iki tokio pažeidimo įvykdymo, taip pat turi „vadovaudamiesi aukštais pramonės profesinio atidumo standartais, dė[ti] visas pastangas“, kad užkirstų kelią tokiems pažeidimams ar jų pasikartojimui. Taigi šiomis pareigomis paslaugų teikėjai yra *de facto* įpareigojami, kaip tvirtina Lenkijos Respublika, iš anksto kontroliuoti turinį, kurį naudotojai nori įkelti į jų platformas, jeigu iš teisių turėtojų jie gavo 17 straipsnio 4 dalies b ir c punktuose numatytą informaciją arba pranešimus.
- 54 Be to, kaip savo išvados 57–69 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, tam, kad galėtų atlikti tokią išankstinę kontrolę, turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai, atsižvelgdami į įkeltų rinkmenų skaičių ir nagrinėjamo saugomo objekto rūšį, yra priversti naudotis automatinio

- atpažinimo ir filtravimo priemonėmis, laikantis Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 5 dalyje nustatytų ribų. Konkrečiai kalbant, nei institucijos atsakovės, nei įstojusios į bylą šalys per posėdį Teisingumo Teisme negalėjo nurodyti galimų tokių priemonių alternatyvų.
- 55 Tokia išankstinė kontrolė ir filtravimas gali apriboti svarbią turinio skleidimo internetu priemonę ir kartu – Chartijos 11 straipsnyje garantuojamą teisę.
- 56 Be to, priešingai, nei teigia institucijos atsakovės, šis apribojimas priskirtinas Sąjungos teisės aktų leidėjui, nes tai yra tiesioginė specialios Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje nustatytos turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų atsakomybės tvarkos pasekmė.
- 57 Be to, šios direktyvos 17 straipsnio 5 dalyje aiškiai nurodomi „įsipareigojimai“, tenkantys šiems paslaugų teikėjams „pagal [šio 17 straipsnio] 4 dalį“, ir išvardijamos aplinkybės, į kurias reikia atsižvelgti nustatant, ar remiantis proporcingumo principu toks paslaugų teikėjas „laikosi“ šių įsipareigojimų.
- 58 Taigi darytina išvada, kad Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta speciali turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų atsakomybės tvarka yra Chartijos 11 straipsnyje garantuojamos šių dalijimosi paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimo apribojimas.
- Dėl iš Direktyvos 2019/790 17 straipsnyje nustatytos atsakomybės tvarkos kylančio teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimo apribojimo pateisinimo*
- 59 Lenkijos Respublika tvirtina, kad šios pagrindinės turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisės įgyvendinimo apribojimas, kylantis iš Direktyvos 2019/790 17 straipsnyje įtvirtintos atsakomybės tvarkos, neatitinka Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų.
- 60 Lenkijos Respublikos teigimu, šiame 17 straipsnyje nėra garantijų, leidžiančių užtikrinti minėtos pagrindinės teisės esmę ir proporcingumo principo laikymąsi, įgyvendinant Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punkte ir c punkto pabaigoje numatytus įpareigojimus. Konkrečiai kalbant, šiose nuostatose nėra jokios aiškos ir tikslios taisyklės dėl to, kaip turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai turi įvykdyti šiuos įpareigojimus, o tai jiems suteikia veiksmų laisvę nustatant išankstinės kontrolės ir filtravimo mechanizmus, pažeidžiančius šių paslaugų naudotojų teisę į saviraiškos ir informacijos laisvę. Be to, pagal direktyvos 17 straipsnio 7–9 dalis neleidžiama išvengti to, kad įgyvendinant minėtus įpareigojimus teisėtas turinys gali būti automatiškai užblokuotas ar bent jo paskelbimas visuomenei gali labai vėluoti, todėl kyla pavojus, kad toks turinys nebebus įdomus ir praras informacinę vertę dar prieš jį išplatinant.
- 61 Nustatydamas minėtos direktyvos 17 straipsnyje įtvirtintą atsakomybės sistemą Sąjungos teisės aktų leidėjas pažeidė teisingą teisių turėtojų apsaugos ir turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų apsaugos pusiausvyrą, juo labiau kad šia atsakomybės sistema siekiamus tikslus galima pasiekti kitomis tos pačios direktyvos 17 straipsnio 4 dalyje numatytais sąlygomis.
- 62 Parlamentas ir Taryba, palaikomi Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos ir Komisijos, ginčija Lenkijos Respublikos pateiktus argumentus ir, be kita ko, teigia, kad Direktyvos 2019/790 17 straipsnyje įtvirtinta išsami garantijų sistema, pagal kurią užtikrinama turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisių į saviraiškos ir informacijos laisvę apsauga ir nagrinėjamų teisių ir interesų pusiausvyra.

- 63 Reikia pažymėti, kad pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį bet koks Chartijoje pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.
- 64 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad reikalavimas, kuriuo remiantis bet koks pagrindinių teisių įgyvendinimo apribojimas būtų numatytas įstatymo, reiškia, kad pačiame teisės akte, kuriuo leidžiamas šių teisių suvaržymas, būtų apibrėžta atitinkamos teisės įgyvendinimo apribojimo apimtis (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Facebook Ireland ir Schrems*, C-311/18, EU:C:2020:559, 175 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 65 Dėl proporcingumo principo laikymosi, pažymėtina, kad pagal jį reikalaujama, kad Chartijoje įtvirtintų teisių ir laisvių ribojimai, kurie gali būti nustatyti Sąjungos teisės akte, neviršytų to, kas tinkama ir reikalinga šiuo teisės aktu siekiamiems teisėtiems tikslams įgyvendinti arba kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti, todėl, kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią, o sukelti nepatogumai negali būti neproporcingi siekiamiems tikslams (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 13 d. Sprendimo *Lenkija / Parlamentas ir Taryba*, C-128/17, EU:C:2019:194, 94 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Centraal Israëlitisch Consistorie van België ir kt.*, C-336/19, EU:C:2020:1031, 64 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 66 Be to, tuo atveju, kai nagrinėjamos kelios Sutartyse įtvirtintos pagrindinės teisės ir principai, proporcingumo principo laikymąsi reikia vertinti taip, kad būtų suderinti reikalavimai, susiję su šių skirtingų teisių ir principų apsauga, ir užtikrinta teisinga jų pusiausvyra (šiuo klausimu žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Centraal Israëlitisch Consistorie van België ir kt.*, C-336/19, EU:C:2020:1031, 65 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 67 Be to, tam, kad atitiktų proporcingumo reikalavimą, pagrindinių teisių suvaržymą nustatančiuose teisės aktuose turi būti numatytos aiškos ir tikslios taisyklės, reglamentuojančios atitinkamos priemonės apimtį ir taikymą bei nustatančios minimalius reikalavimus, kad asmenims, kurių galimybė naudotis šiomis teisėmis yra apribota, būtų suteikta pakankamai garantijų, leidžiančių juos veiksmingai apsaugoti nuo piktnaudžiavimo pavojų. Šiuose teisės aktuose turi būti konkrečiai nurodyta, kokiomis aplinkybėmis ir sąlygomis tokia priemonė gali būti taikoma, taip užtikrinant, kad suvaržymas nevirsytų to, kas griežtai būtina. Būtinybė turėti tokias garantijas yra dar svarbesnė tais atvejais, kai suvaržymas susijęs su automatinėmis priemonėmis (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Facebook Ireland ir Schrems*, C-311/18, EU:C:2020:559, 176 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 68 Dėl, be kita ko, teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimo apribojimo, kaip antai nagrinėjamo šioje byloje, iš Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos matyti, kad nors pagal EŽTK 10 straipsnį savaime nedraudžiamas bet koks išankstinis transliavimo priemonės apribojimas, tokie apribojimai vis dėlto kelia tokį didelį pavojų šios pagrindinės teisės paisymui, kad jiems turi būti taikoma ypač griežta teisinė sistema (2012 m. gruodžio 18 d. EŽTT sprendimo *Ahmet Yildirim prieš Turkiją*, CE:ECHR:2012:1218JUD0003111110, 47 ir 64 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).
- 69 Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia išnagrinėti, ar Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintos turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę apribojimas, kylantis iš Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje įtvirtintos šių dalijimosi

paslaugų teikėjų atsakomybės tvarkos, atitinka Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus. Atliekant šią analizę reikia atsižvelgti ne tik į 17 straipsnio 4 dalį atskirai, bet ir į nuostatas, kuriomis patikslinama ir papildoma ši tvarka, visų pirma į šios direktyvos 17 straipsnio 7–10 dalis. Be to, reikia atsižvelgti į teisėtą tikslą, kurio siekiama nustatant šią tvarką, t. y. siekį apsaugoti asmenis, kurie yra autorių teisių ir gretutinių teisių, įtvirtintų Chartijos 17 straipsnio 2 dalyje kaip intelektualinės nuosavybės teisės, turėtojai.

- 70 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad pagal bendrąjį aiškinimo principą Sąjungos teisės aktas turi būti aiškinamas kiek įmanoma taip, kad nebūtų paneigtas jo galiojimas, laikantis visos pirminės teisės ir, be kita ko, Chartijos nuostatų. Kai Sąjungos antrinės teisės aktą galima aiškinti įvairiai, pirmenybę būtina teikti pirminę teisę atitinkančiam aiškinimui, o ne tokiam, dėl kurio reikėtų konstatuoti nesuderinamumą su ja (2019 m. gegužės 14 d. Sprendimo *M ir kt. (Pabėgėlio statuso panaikinimas)*, C-391/16, C-77/17 ir C-78/17, EU:C:2019:403, 77 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 71 Be to, tokia analizė, atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatytus reikalavimus, susijusi su Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų specialia atsakomybės tvarka, o tai neturi įtakos vėlesniam tyrimui, kuris gali būti susijęs su valstybių narių priimtų nuostatų, skirtų perkelti šiai direktyvai, arba priemonių, kurias siekdami laikytis minėtos tvarkos nustatė šie paslaugų teikėjai, nagrinėjimu.
- 72 Atliekant tokią analizę, pirma, reikia konstatuoti, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimo apribojimas numatytas įstatyme, nes jis kyla iš Sąjungos teisės akto nuostatoje (t. y. kaip nurodyta šio sprendimo 53 punkte, Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punkte ir c punkto pabaigoje) šių paslaugų teikėjams nustatytų pareigų.
- 73 Žinoma, šioje nuostatoje nepatikslinamos konkrečios priemonės, kurių turi imtis šie paslaugų teikėjai, kad užtikrintų, kad tam tikras saugomas turinys, apie kurį teisių turėtojai pateikė aktualią ir reikalingą informaciją, yra neprieinamas, arba užkirstų kelią tam, kad saugomas turinys, dėl kurio šie teisių turėtojai pateikė pakankamai pagrįstą pranešimą, ateityje būtų įkeltas. Minėtomis nuostatomis tik reikalaujama, kad paslaugų teikėjai, „laikydami aukštą pramonės standartų dėl profesinio atidumo“, dėl to dėtų „visas pastangas“. Remiantis Parlamento ir Tarybos pateiktais paaiškinimais, rengiant šią nuostatą buvo siekiama užtikrinti, kad šitaip nustatytus įpareigojimus būtų galima pritaikyti prie įvairių turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų aplinkybių ir pramonės praktikos, taip pat turimų technologijų raidos.
- 74 Vis dėlto, remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencija, reikalavimas, kad bet koks naudojimosi pagrindine teise apribojimas turi būti numatytas įstatyme, nedraudžia, kad teisės aktas, kuriame numatytas šis apribojimas, būtų suformuluotas pakankamai atvirai, kad jį būtų galima pritaikyti prie kintančių aplinkybių (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 16 d. EŽTT sprendimo *Delfi AS prieš Estiją*, CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, 121 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 75 Be to, dėl interneto paslaugų teikėjams nustatytos pareigos imtis priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad naudojantis jų paslaugomis būtų paisoma autorių teisių, pažymėtina, kad siekiant, kad būtų gerbiama Chartijos 16 straipsnyje garantuojama tokių paslaugų teikėjų laisvė užsiimti verslu ir teisinga Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintos tokių paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę bei Chartijos 17 straipsnio 2 dalyje saugomų teisių turėtojų intelektualinės nuosavybės teisių pusiausvyra, priklausomai nuo konkretaus atvejo, gali būti netgi būtina suteikti

teisę paslaugų teikėjams patiems nustatyti konkrečias priemones, kurių reikia imtis norimam rezultatui pasiekti, kad jie galėtų pasirinkti taikyti tas priemones, kurios geriausiai atitinka jų turimus išteklius ir pajėgumus bei yra suderinamos su kitomis pareigomis ir iššūkiais, su kuriais jie susiduria vykdydami savo veiklą (šiuo klausimu žr. 2014 m. kovo 27 d. Sprendimo *UPC Telekabel Wien*, C-314/12, EU:C:2014:192, 52 punktą).

- 76 Antra, reikia konstatuoti, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimo apribojimu pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį paisoma Chartijos 11 straipsnyje užtikrinamos teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę esmės.
- 77 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje aiškiai nurodyta, kad „bendradarbiaujant turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams ir teisių turėtojams neturi būti užkertamas kelias naudotojų įkeltų kūrinių ar kitų objektų, kurie nepažeidžia autorių ir gretutinių teisių, įskaitant atvejus, kai tokiems kūriniams arba kitiems objektams taikoma išimtis ar apribojimas, prieinamumui“.
- 78 Remiantis šia aiškia formuluote, Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje, kitaip nei jos 17 straipsnio 4 dalies b punkte ir c punkto pabaigoje, ne tik reikalaujama, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai dėtų „visas pastangas“ šiam tikslui pasiekti, bet ir nurodomas konkretus siektinas rezultatas.
- 79 Be to, Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 9 dalies trečioje pastraipoje pabrėžiama, kad ši direktyva „nedaro jokio poveikio teisėtam naudojimui, kaip antai naudojimui pagal Sąjungos teisėje nustatytas išimtis arba apribojimus“.
- 80 Taigi iš Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 7 ir 9 dalių, taip pat iš jos 66 ir 70 konstatuojamųjų dalių aiškiai matyti, kad siekdamas apsaugoti Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintą turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisę į saviraiškos ir informacijos laisvę ir užtikrinti teisingą įvairių teisių ir interesų pusiausvyrą Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė, kad įgyvendindami šios direktyvos 17 straipsnio 4 dalies b punkte ir c punkto pabaigoje nustatytas pareigas tokių paslaugų teikėjai negali imtis priemonių, kurios turėtų įtakos esminiam šios naudotojų, kurie jų platformose dalijasi autorių teisių ar gretutinių teisių nepažeidžiančiu turiniu, pagrindinės teisės turiniui.
- 81 Be to, Direktyva 2019/790 atspindi Teisingumo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią priemonėmis, kurių imasi tokie paslaugų teikėjai, kaip nagrinėjami pagrindinėje byloje, turi būti paisoma interneto naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę ir, be kita ko, jos turi būti griežtai skirtos veiksmingai autorių teisių apsaugai užtikrinti, nedarant poveikio naudotojams, kurie teisėtai naudojami šių teikėjų paslaugomis (šiuo klausimu žr. 2014 m. kovo 27 d. Sprendimo *UPC Telekabel Wien*, C-314/12, EU:C:2014:192, 55 ir 56 punktus).
- 82 Trečia, atliekant Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatytą proporcingumo kontrolę, visų pirma reikia konstatuoti, kad šio sprendimo 69 punkte nurodytas turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimo apribojimas atitinka poreikį apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, kaip tai suprantama pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį, t. y. šiuo atveju – užtikrinti Chartijos 17 straipsnio 2 dalyje garantuojamą intelektualinės nuosavybės apsaugą. Direktyvos 2019/790 17 straipsnyje nustatytais turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų įpareigojimais, kurie lemia šį apribojimą, siekiama, kaip matyti, be kita ko, iš Direktyvos 2019/790 2, 3 ir 61 konstatuojamųjų dalių, užtikrinti intelektualinės nuosavybės teisių

apsaugą taip, kad būtų prisidėta prie veiksmingos ir teisingos autorių teisių rinkos kūrimo. Vis dėlto turinio dalijimosi internetu paslaugų kontekste autorių teisių apsauga tam tikra dalimi turi būti siejama su naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę apribojimu.

- 83 Be to, Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje numatytas atsakomybės mechanizmas ne tik yra tinkamas, bet ir būtinas, siekiant užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių apsaugą. Konkrečiai kalbant, nors Lenkijos Respublikos pasiūlytas alternatyvus mechanizmas, pagal kurį turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams būtų nustatyti tik šio 17 straipsnio 4 dalies a punkte ir šio straipsnio 4 dalies c punkto pradžioje numatyti įpareigojimai, žinoma, būtų mažiau suvaržanti teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę įgyvendinimą priemonė, vis dėlto šis alternatyvus mechanizmas nebūtų toks pat veiksmingas intelektinės nuosavybės teisių apsaugos požiūriu kaip Sąjungos teisės aktų leidėjo pasirinktas mechanizmas.
- 84 Galiausiai reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje nustatyti įpareigojimai turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjams neproporcingai neapriboja šių paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę.
- 85 Pirma, kaip savo išvados 164, 165 ir 191–193 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, iš Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 7 ir 9 dalių ir jos 66 ir 70 konstatuojamųjų dalių matyti, jog siekdamas išvengti, kad naudojant automatines atpažinimo ir filtravimo priemones, be kita ko, kiltų rizika dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisei į saviraiškos ir informacijos laisvę, Sąjungos teisės aktų leidėjas aiškiai ir tiksliai, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 67 punkte primintą jurisprudenciją, apibrėžė priemones (tarp jų nepatenka visų pirma legalaus turinio filtravimo ir blokavimo priemonės įkėlimo atveju), kurių gali būti imtasi arba kurių gali būti reikalaujama įgyvendinant Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punkte ir c punkto pabaigoje numatytas pareigas.
- 86 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, jog filtravimo sistema, kuri negali tiksliai atskirti neteisėto turinio nuo teisėto, dėl ko ją naudojant galėtų būti blokuojama teisėto turinio komunikacija, yra nesuderinama su Chartijos 11 straipsnyje užtikrinama teise į saviraiškos ir informacijos laisvę ir ja neužtikrinama teisinga teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę ir intelektinės nuosavybės teisių pusiausvyrą. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pabrėžė, kad atsakymas į klausimą dėl informacijos perdavimo teisėtumo priklauso ir nuo teisinių autorių teisėms taikomų išimčių, kurios skiriasi, nelygu valstybė narė. Be to, kai kuriose valstybėse tam tikri kūriniai gali būti viešai prieinami arba jų autorių patalpinti internete, leidžiant jais naudotis nemokamai (šiuo klausimu žr. 2012 m. vasario 16 d. Sprendimo *SABAM*, C-360/10, EU:C:2012:85, 50 ir 51 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją).
- 87 Antra, dėl autorių teisių išimčių ir apribojimų, kurie suteikia teises kūrinių ar kitų objektų naudotojams ir kuriais siekiama užtikrinti teisingą šių naudotojų ir teisių turėtojų pagrindinių teisių pusiausvyrą (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Funke Medien NRW*, C-469/17, EU:C:2019:623, 70 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), reikia konstatuoti, kad pagal Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 7 dalies antrą pastraipą valstybės narės privalo užtikrinti, kad kiekvienos valstybės narės naudotojams būtų leista įkelti ir padaryti prieinamą jų sukurta turinį konkrečiais citavimo, kritikos, recenzijų bei naudojimo karikatūroms, parodijoms ar pastišui tikslais. Kaip matyti iš šios direktyvos 70 konstatuojamosios dalies, Sąjungos teisės aktų leidėjas laikėsi nuomonės, kad, atsižvelgiant į ypatingą jų svarbą saviraiškos laisvei ir menų laisvei, taigi, ir minėtai teisingai pusiausvyrai, šias išimtis ir apribojimus (jie fakultatyviai numatyti Direktyvos 2001/29 5 straipsnyje) būtina pripažinti privalomais, siekiant užtikrinti, kad naudotojai šiuo atžvilgiu visoje Sąjungoje galėtų naudotis vienoda apsauga.

- 88 Be to, siekiant to paties tikslo – užtikrinti naudotojų teises, pagal Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 9 dalies ketvirtą pastraipą reikalaujama, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai savo nuostatose ir sąlygose praneštų, kad paslaugų naudotojai gali naudotis kūriniais ir kitais objektais, kuriems taikomos Sąjungos teisės aktuose numatytos autorių ir gretutinių teisių išimtys arba apribojimai.
- 89 Trečia, aplinkybė, kad pagal Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalies b punktą ir c punkto pabaigą atsakomybė paslaugų teikėjams už tam tikro turinio neprieinamumo užtikrinimą gali būti taikoma tik su sąlyga, kad atitinkami teisių turėtojai pateikia jiems aktualią ir reikalingą informaciją, susijusią su šiuo turiniu, padeda saugoti teisėtai šiomis paslaugomis besinaudojančių naudotojų teisę į saviraiškos ir informacijos laisvę. Kadangi informacijos, kuri, be jokios abejonės, yra aktuali ir reikalinga, pateikimas yra išankstinė sąlyga, kad būtų galima konstatuoti šią paslaugų teikėjų atsakomybę, nesant tokios informacijos, jie neturės pareigos užtikrinti tokio turinio neprieinamumo.
- 90 Ketvirta, Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 8 dalyje, kurioje, kaip ir Direktyvos 2000/31 15 straipsnio 1 dalyje, nustatyta, kad taikant šį 17 straipsnį netaikomas bendras stebėjimo įpareigojimas, yra įtvirtinta papildoma garantija, kad būtų paisoma turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę. Šis patikslinimas reiškia, kad iš tokių paslaugų teikėjų negalima reikalauti, kad jie neleistų įkelti ir padaryti viešai prieinamo turinio, kurio neteisėtumui konstatuoti reiktų atlikti nepriklausomą turinio vertinimą, atsižvelgiant į teisių turėtojų pateiktą informaciją ir visas autorių teisių išimtis ir apribojimus (pagal analogiją žr. 2019 m. spalio 3 d. Sprendimo *Glawischnig-Piesczek*, C-18/18, EU:C:2019:821, 41–46 punktus).
- 91 Konkrečiai, kaip nurodoma Direktyvos 2019/790 66 konstatuojamojoje dalyje, neatmetama galimybė, kad kai kuriais atvejais neteisėtai naudojamo turinio prieinamumo galima išvengti tik teisių turėtojams apie tai pranešus. Be to, Teisingumo Teismas yra konstatavęs, kad tokiaime pranešime turi būti pakankamai informacijos, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjas, neatlikdamas išsamios teisinės analizės, galėtų įsitikinti neteisėtu šio paskelbimo pobūdžiu ir galimo šio turinio pašalinimo atitiktimi saviraiškos laisvei (2021 m. birželio 22 d. Sprendimo *YouTube ir Cyando*, C-682/18 ir C-683/18, EU:C:2021:503, 116 punktą).
- 92 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad nors intelektinės nuosavybės teisės apsauga iš tiesų įtvirtinta Chartijos 17 straipsnio 2 dalyje, nei iš šios nuostatos, nei iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos nematyti, kad tokia teisė yra neliečiama, todėl jai turėtų būti taikoma absoliuti apsauga (2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Funke Medien NRW*, C-469/17, EU:C:2019:623, 72 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 93 Penkta, Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 9 dalies pirmoje ir antroje pastraipose įtvirtintos įvairios procesinės garantijos, papildančios numatytas šios direktyvos 17 straipsnio 7 ir 8 dalyse, jomis saugoma turinio dalijimosi internetu paslaugų naudotojų teisė į saviraiškos ir informacijos laisvę tais atvejais, kai, nepaisant šiose nuostatose įtvirtintų garantijų, šių paslaugų teikėjai dėl klaidos ar nepagrįstai užblokuotų teisėtą turinį.
- 94 Taigi iš Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 9 dalies pirmos ir antros pastraipų ir 70 konstatuojamosios dalies matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas manė, jog svarbu užtikrinti, kad turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjai nustatytų skundų nagrinėjimo ir greitas bei veiksmingas teisių gynimo priemones, kad būtų skatinamas teisėtas kūrinų ar kitų saugomų objektų, visų pirma tų, kuriems taikomos autorių teisės išimtys ir apribojimai, susiję su

- saviraiškos ir menų laisvės apsauga, naudojimas. Pagal šias nuostatas naudotojai turi turėti galimybę pateikti skundą, kai mano, kad prieiga prie jų įkelto turinio buvo panaikinta arba kad toks turinys buvo pašalintas be pagrindo. Kiekvienas skundas turi būti išnagrinėtas nepagrįstai nedelsiant, o jį turi patikrinti fizinis asmuo. Be to, kai teisių turėtojai reikalauja, kad paslaugų teikėjai imtųsi veiksmų dėl naudotojų įkelto turinio, pavyzdžiui, panaikinti prieigą prie įkelto turinio arba jį pašalinti, tokie teisių turėtojų prašymai turėtų būti tinkamai pagrįsti.
- 95 Be to, pagal šias nuostatas valstybės narės turi užtikrinti, kad naudotojai turėtų galimybę naudotis neteisminėmis teisių gynimo priemonėmis, kurios leistų nešališkai išspręsti ginčus, ir veiksmingomis teisminėmis teisių gynimo priemonėmis. Konkrečiai kalbant, naudotojai turi turėti galimybę kreiptis į teismą ar kitą atitinkamą teisminę instituciją, kad apgintų taikomą autorių teisių ir gretutinių teisių taisyklių išimtį arba apribojimą.
- 96 Šešta, Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 10 dalis papildo šios direktyvos 17 straipsnio 7–9 dalyse numatytą garantijų sistemą, nes joje Komisija įpareigojama, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, organizuoti suinteresuotųjų subjektų dialogus, kad aptartų geriausią turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų ir teisių turėtojų bendradarbiavimo praktiką, taip pat, atsižvelgiant į šių dialogų rezultatus ir pasikonsultavus su suinteresuotomis šalimis, įskaitant naudotojų organizacijas, parengti šios direktyvos 17 straipsnio, visų pirma jo 4 dalies, taikymo gaires.
- 97 Šiuo klausimu Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 10 dalyje aiškiai pabrėžiama, kad nagrinėjant geriausią praktiką ypatingas dėmesys turi būti skiriamas, be kita ko, būtinybei išlaikyti pagrindinių teisių ir išimčių bei apribojimų taikymo pusiausvyrą. Be to, suinteresuotųjų subjektų dialogų tikslais naudotojų organizacijos turi prieigą prie aktualios turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų teikiamos informacijos apie tai, kaip veikia jų praktika, susijusi su šios direktyvos 17 straipsnio 4 dalimi.
- 98 Iš šio sprendimo 72–97 punktuose padarytų išvadų matyti, kad, priešingai, nei teigia Lenkijos Respublika, iš specialios atsakomybės sistemos, įtvirtintos Direktyvos 2019/790 17 straipsnio 4 dalyje, ir, be kita ko, iš 17 straipsnio 4 dalies b punkte numatytų atleidimo nuo atsakomybės sąlygų kylančią turinio dalijimosi internetu paslaugų teikėjų pareigą kontroliuoti naudotojų į jų platformas norimą įkelti turinį, prieš jį išplatinant visuomenei, Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė kartu su tinkamomis garantijomis, užtikrinančiomis, remiantis Chartijos 52 straipsnio 1 dalimi, šių paslaugų naudotojų Chartijos 11 straipsnyje įtvirtintos teisės į saviraiškos ir informacijos laisvę paisymą bei teisingą šios teisės ir Chartijos 17 straipsnio 2 dalyje garantuojamos intelektualinės nuosavybės teisių pusiausvyrą.
- 99 Perkeldamos Direktyvos 2019/790 17 straipsnį į savo vidaus teisę valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų vadovaujamosi tokiu šios nuostatos aiškinimu, kuris leistų užtikrinti teisingą įvairių Chartijos saugomų pagrindinių teisių pusiausvyrą. Be to, įgyvendindamos šią nuostatą perkeliančias priemones valstybių narių valdžios institucijos ir teismai privalo ne tik aiškinti savo nacionalinę teisę taip, kad ji atitiktų šią nuostatą, bet ir nesivadovauti tokiu jos aiškinimu, kuris prieštarautų minėtoms pagrindinėms teisėms arba kitiems bendriesiems Sąjungos teisės principams, kaip antai proporcingumo principui (šiuo klausimu žr. 2008 m. sausio 29 d. Sprendimo *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, 68 punktą).
- 100 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia atmesti vienintelį Lenkijos Respublikos nurodytą pagrindą, kuriuo ji grindžia savo ieškinį, ir visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 101 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Parlamentas ir Taryba reikalavo priteisti iš Lenkijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas ir ši pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos.
- 102 Pagal Procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalį Ispanijos Karalystė, Prancūzijos Respublika, Portugalijos Respublika ir Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Lenkijos Respublikos.

3. Ispanijos Karalystė, Prancūzijos Respublika, Portugalijos Respublika ir Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.